

TÜRKİYE ORMAN ÜRÜNLERİNİN AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU DEVLETLERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ VE BU DEĞERİN ARTTIRILMASI ÇARELERİ (*)

Yazar
Dr. Ertuğrul ACUN

GİRİŞ

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET), asırımızın en büyük ekonomik birleşmelerinden birisi olarak kabul edilmektedir. Tam bir ekonomik entegrasyon olan bu ortaklığa Türkiye'nin katılması olayı, diğer sektörlerde olduğu gibi, büyük bir gelişme içinde bulunan ormancılık sektöründe de etkili olabilecektir. Zira, ormanlarımızdan, yeni yapılmakta olan amenajman plânlarıyle, eskisine nazaran daha fazla üretim yapılmaktedir ve elde edilen ürünü yurt içinde işlemek üzere orman endüstrisi büyük bir hızla gelişmektedir ki, bunun neticesi olarak meydana çıkacak tüketim fazlasının ihraç edilmesi gerekmektedir. Bu itibarla, bu tüketim fazlasının AET ülkelere de ihraç edilebilmesi imkânı yanında, orman endüstriyinin bu devletlerin rekabetine maruz kalması da ihtimal dahilindedir. İşte bu nedenle, Avrupa Ekonomik Ortaklığının ormanlarının potansiyelini, orman ürünleri üretim-tüketim dengelerini inceliyerek Türkiye'nin bu devletlere orman ürünlerini ihraç edebilmesi imkânlarını tetkik etmek üzere bu araştırma yapılmıştır.

AET ülkelerinde, İkinci Dünya Savaşı esnasında savaş nedeniyle ve bunu takibeden yıllarda ise, yıkılan şehirleri yeniden inşa etmek için anormal üretim-tüketim yapıldığından, 1954 yılına kadar olan devre araştırmamız dışında bırakılmıştır. Bunun yanında, çalışmalarımızın başlangıcı 1963 yılı olduğundan, araştırma periyodu olarak 1954-1963 yılları alınmıştır. Bu 10 yılın ilk yarısı olan 1954-1958 yılları AET kurulmadan

(*) Bu yazı, İ. U. Orman Fakültesi Orman Hasılatı ve İktisadi Kürsüsünde aynı isimle ve 1963-1969 yılları arasında hazırlanmış olan doktora tezinin bir özetiştir.

önceki devreyi, ikinci yarısı olan 1959-1963 yılları ise AET anlaşması yüreğe girdikten sonraki devreyi içine almaktadır. Bu suretle araştırmamızda 1954-1963 yıllarının ele alınması ile Avrupa Ekonomik Topluluğu anlaşmasının ormancılık sektörü bakımından partöner devletlerde ne gibi değişiklikler meydana getirdiği de incelenmiş olmaktadır. Araştırmamız periyodumuz olan 1954-1963 yılları için elde ettiğimiz sonuçlar 1964-1965-1966 yılları gerçek miktarları ile de kontrol edilmiş bulunmaktadır.

I. AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU ANLAŞMASI, YUNANİSTAN VE TÜRKİYE'NİN BU ORTAKLIK İÇİNDEKİ YERİ.

Batı Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'un meydana getirdiği Avrupa Ekonomik Topluluğu (Ortak Pazar), İkinci Dünya Savaşının ve sonrasının politik ortamında ortaya çıkmıştır. Her ne kadar, devletlerin aralarında birleşmeleri için, bu tarihten çok önce çeşitli çalışmalar yapılmış ve fikirsel çabalar gösterilmişse de, savaş sonrası Dünya ekonomisi ve politikasının bu ortaklığın meydana gelmesinde başlıca amil olduğu söylenebilir. Nitekim, savaştan sonra ağırlıklarını hissettirmekte olan Amerika Birleşik Devletleri ile Rusya'nın karşısında, her bakımından kuyvetli üçüncü bir büyük devletin kurulması gereklilikteydi ki, AET bu devletin, Büyük Avrupa Devletinin, çekirdeğini teşkil etmek üzere meydana getirilmiş bulunmaktadır. Gümruklerin birleştirilmesinden ilk olumlu sonuç Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'un, Gümruk Birliği'ni meydana getirmeleri ile alındı. Bu üç ülkede de, ürem artışı müşahede edildi, teşvik edici sonuçlara ulaşıldı. Fakat, Benelux Gümruk Birliği'nde mevcut olmayan ve optimum piyasa büyülüğu için gereklili olan asgari nüfus, muayyen bir yüz ölçümü, millî hasıla ve satın alma gücü ancak Ortak Pazar'ın kurulması ile meydana getirilebilecekti. AET; 200.000.000'na yaklaşan nüfusu, 116.000.000 hektar alanı ve 6 ülkesinin ekonomik gücün ile böyle bir büyük piyasayı kurmağa yetecek kapasitedeydi. Bu suretle, ticaret piyasalarının genişletilmesi ve «Büyük Piyasalar Ekonomisi»nin avantajlarından da istifade etmek imkânları gerçekleştirilmiş olacaktı. İşte bu nedenle, Benelux devletleri ile Almanya, Fransa ve İtalya önce ekonomik sektörlerini birer birer birleştirmek üzere, birinci merhale olarak, Avrupa Kömür Çelik Birliği'ni kurdular ve başarılı sonuçlar alınınca, Avrupa Ekonomik Topluluğu projesi ortaya atıldı. 25 Mart 1957 de imzalanan Roma Anlaşması ile de bu ortaklığa kurulmuş oldu.

AET çeşitli; tarihi, sosyo-ekonomik ve politik nedenlerle ortaya çı-

mış, şekillenmiş olan milletlerarası ekonomik birleşmeler içinde en kesif ve kaynaşmış bir entegrasyon temsil etmektedir. Diğer başlıca ekonomik birleşmeler olan: Ekonomik İşbirliği, Serbest Ticaret Sahası, Tarife Birliği, Gümruk Birliği'ne kıyasla devletleri birbirlerine daha fazla yakınlaşmıştır bulunmaktadır. Bu ortaklığın meydana getirdiği ekonomik kuvvet ve başarı herkesçe bilindiği için, partönerlere sağladığı kazançları ortaya getirmek yerine, karakteristik bir özelliği belirtmekle yetineceğiz ki, bu da çalışan nüfus başına millî gelir 1965 yılında 3000 \$'a yükselmiştir ve bunun 1970 te 3750 \$'a ulaşılması da planlanmıştır.

Büyük Piyasalar Ekonomisi'ni gerçekleştirmek üzere Roma Anlaşmasında, her türlü dış ticaret tahditleri ve gümruklerin kaldırılması ön görülmüş bulunuyordu. 12 yıllık geçiş döneminde ve 3 merhaleden geçerek terkedilmesi düşünülen gümruklerin yerine, 1 Temmuz 1968 den itibaren Ortak Gümruk Tarifeleri diğer devletlere uygulanmağa başlanmıştır. Göründüğü gibi, AET de umulandan daha olumlu sonuçlar elde edildiği için, gümruklerin tamamen kaldırılması 1 Ocak 1970 yerine, 1 Temmuz 1968 de yani karalaştırıldan 1,5 yıl önce gerçekleştirilebilmiştir. Kontenjanlara gelince, her üye ülkenin partönerleri ile ikişer ikişer karşılıklı olarak bunlar ele alınmış ve anlaşmaya varıldıktan sonra genel kontenjanlar meydana getirilmiştir.

Genellikle ithalatçı durumda oldukları orman ürünler için, «az gümruk alınarak ithalata engel olmamak» prensibini uygulayan AET ülkeleri, bu ürünlere ortak gümruk tarifesi uygulamağa diğer ürünlerden daha önce başlamışlardır. Bu orman ürünlerinin ham madde halinde olanlarından çok az gümruk alındığı veya hiç alınmadığı, mamul halde olanlardan ise alınan gümrukün % 17'yi geçmediği müşahede edilmektedir. Ormancılık sektörüne Roma Anlaşması'nda bağımsız bir konu olarak yer verilmemiştir ki, bu husus büyük bir boşluk yaratacak mahiyettedir.

AET, teşvik edici sonuçlar elde etmiş olan bir ortaklığını, pek çok devletin ilgisini çekmiştir. Bu topluluğa katılmak için müraacaat eden ülkelerden birisi olan Yunanistan, 1961 de imzalanan Atina Anlaşması ile ve ortak üye olarak topluluğa alınmıştır. Orman ürünler ile ilgili olarak Atina Anlaşması'nın 15. maddesinde palamut, diğer tanenli maddeler, odun katranı, odun kömürü, odundan mamul eşya gibi bazı ürünler için ayrı bir indirim yapılacak hükmü bağlanmıştır. Bundan başka kolofan ve terebantın yağının ortak gümruk indirimine tabi kılınarak, AET nin bunalardan aldığı gümruklerin 1967 de sıfıra indirilmesi kolaylığı tanınmıştır. Bu iki husus Yunanistan'ın AET ile yaptığı anlaşmada, orman ürünler için ayrı bir avantaj sağlamış olduğunu açıklamaktadır.

Türkiye'ye gelince, az gelişmiş bir ülke olarak, kalkınması için yatırım yapmak mecburiyetinde olduğundan ve bunu gerçekleştirecek olan döviz en emin bir şekilde ihracatla temin edebileceğinden, ihracatını geliştirmek zorunluğu ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu itibarla, aynı ürünleri ihraç eden Yunanistan ortaklığa girdikten sonra, bunun dışında kalan Türkiye'nin ihraç malları pazarlarının en büyüğünü kaybetmesi muhakkaktır. Zira, Türkiye ihracatının % 35 ten fazlası AET ülkelere sevk edilmektedir. Bu nedenle ortaklığa katılmadan, dışında kalmağa nazarlı Türkiye için daha doğru olacağı mütalâa edilerek müracaat edilmiş ve 1963 yılında imzalanan Ankara Anlaşması ile ortak üye olarak ülkemiz kabul edilmiştir. Türkiye'nin bugünkü ekonomik seviyesi, AET ülkelерinin rekabetine dayanamayacağı için, ortaklığun üç dönemden geçirildikten sonra gerçekleştirilebileceği kararlaştırılmıştır. Buna nazaran 5 yıllık hazırlık dönemi, 22 yıllık geçiş dönemi ve son dönemden geçilmesi gerekmektedir. Ancak Türkiye gözetilen hedeflere ulaşamamışsa, hazırlık dönemi 5 yıl daha uzatılabilicektir. Son olarak yapılan müzakerelerde ise Türkiye'nin geçiş dönemine başlaması kabul edilmiş bulunmaktadır. Ülkemizin başlıca problemi, yillardan beri çeşitli himayeler ve gümrük tahlitleri ile faaliyet göstermeye olan endüstrimizin, bugünkü haliyle AET ülkeleri rekabetine dayanıp dayanmayacağıdır. Zira, ham maddeyi ve işçiyi ucuz olarak ve fazla miktarda kullananlarla, nakil imkânları zor ve pahalı mamulleri üreten endüstriler hariç, diğer endüstri kollarının AET rekabetine dayanması mümkün değildir. Bu itibarla, ithalat tahlitleri, gümrükler gibi bir takım sun'i desteklerini kaybedecek olan endüstrimizin, büyük bir hızla gelişmesi gerekmektedir.

II. DÜNYA ORMAN ÜRÜNLERİ TİCARETİNDEKİ AET'İN YERİ VE ORMANLARININ ÖZELLİKLERİ İLE ORMANCILIGİN GENEL KARAKTERLERİ.

A. DÜNYA ORMANCILIĞINDA AET'İN YERİ.

Dünya orman ürünleri üretimi, diğer başlıca milletlerarası ticaret ürünlerini yanında kayda değer önemde bir yer işgal etmektedir. Örneğin, 1961 yılının odun endüstrisi ürünleri 34 milyar \$ değerindedir ki, bu da dünya genel üretim değerinin % 6,2'sidir. Dünya orman ürünleri ticareti de, üretimde olduğu gibi dünya ticaretinde önemli bir yer işgal eder ve toplam dünya ticaretinin % 5'i orman ürünleri tarafından gerçekleştiriliyor. AET ülkeleri, bu ticarette daha ziyade ithalâtçı olarak göze çarpmaktadırlar. Nitekim, dünya orman ürünleri ticaretinin % 33'üne eşit olan, Avrupa ülkelерinin kendi aralarında yaptığı ticaretin çok büyük kısmı

AET devletlerine aittir. Bundan başka AET ülkeleri, ibreli ağaç kerestesi ve tomruğu, yapraklı ağaç kerestesi ve tomruğu, kâğıt odunu ve odun hamuru dünya ticaretinde ön plânda gelmektedir.

B. AET ORMANLARININ ÖZELLİKLERİ.

1. **AET ORMANLARININ ÜLKELERE, NÜFUSA, İŞLETME BÜYÜKLÜĞÜNE, SERVET, ARTIM VE HASILATA GÖRE DAĞILIŞLARI.**
- a) **Ormanlık Alanın Yüzdeleme İtibariyle Bölgelere ve Nüfusa Göre Dağılışı ve Ormanların Yayınlıları.**

AET'in orman varlığı, Akdeniz makisinden kuzey yarıküre ibreli ağaç ormanlarına kadar oldukça çeşitli bir yayılışa maliktir. Orman varlığının ülke alanına oranı: Toplam AET de % 21,6; Almanya'da % 28,3; Fransa'da % 21; İtalya'da % 19,1; Hollanda'da % 7,1; Belçika'da % 19,7; Lüksemburg'da % 32,1 dir. Hollanda hariç, partönerlerin ormanlık alan yüzdeleri dünya ortalamasına yaklaşırsa da, nüfuslarının fazlalığı nedeniyle bu ülkelerde fert başına düşen ormanlık alan miktarı gayet azdır. Nitekim, fert başına ormanlık alan gelişmiş ülkelerde 2,10 ha, Avrupa'da 0,33 ha. iken AET de 0,14 ha. dir. Fert başına düşen ibreli ve yapraklı ağaç ormanı alanı da sırası ile: gelişmiş ülkelerde 1,16 ha. ve 0,69 ha.; Avrupa'da 0,27 ha. ve 0,20 ha.; AET de ise 0,05 ha. ve 0,20 ha. dir. Bu fert başına düşen ormanlık alanların azlığı, gelecekte de devam edeceklerdir. Nitekim, yılda % 1,43 olan nüfus artış hızı, yılda 0,43 olan ağaçlandırma ile kazanılan orman alanlarının artış hızından fazladır.

b) İşletme Büyüklükleri ve Mülkiyet Durumlarına Göre Ormanlar.

AET ülkelerde ormanların mülkiyet durumlarına göre dağılışları Tablo.1 ile açıklanmıştır. Bu tablodan özel ormanların, Almanya hariç diğer 5 ülkkede de orman alanının % 51'inden fazlasını işgal ettikleri anlaşılmaktadır. Orman işletmeleri alanlarının hem büyülüklerine ve hem de mülkiyet durumlarına göre arzettikleri özelikleri tespit edebilmek için ormanların 0-10 ha., 10-50 ha., 50-100 ha., 100-500 ha. ve 500 ha. dan büyük olmak üzere 5 grupta büyülüklerine göre tasnifi yapılmış ve bu gruplara nazaran ormanların sayı ve alan olarak dağılışları, kümülatif oranlar şeklinde tespit edilmiştir. Ormanların işletme sayısına göre kümülatif oranlar şeklinde tespit edilmiştir.

ORMANLARIN MÜLKİYET DURUMLARINA GÖRE DAĞILIŞI
Repartition des forêts selon la nature de propriétaire

Tablo — 1

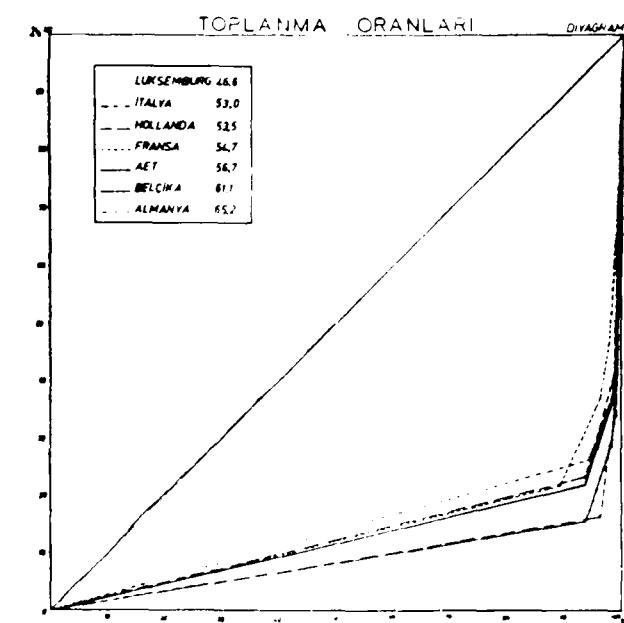
Tableau — 1

Memleket Pays	Orman alanı Super- ficie boisée	Devlet Ormanı, Forêts domani- ales		Diğer kollektif ormanlar Forêts des aut- res collectiviti- ées		Özel ormanlar Forêts privées	
		1000 ha.	1000 ha.	%	1000 ha.	%	1000 ha.
Almanya Allemagne	6978,7	2119,7	30,4	2004,6	28,7	2854,2	40,9
Fransa France	11539,0	1652,4	14,3	2428,6	21,0	7468,0	64,7
İtalya Italie	5702,0	228,0	4,1	2027,0	35,5	3447,0	60,4
Hollanda Pays-Bas	251,0	54,0	21,5	53,0	21,1	144,0	57,4
Belçika Belgique	579,5	66,8	11,6	213,2	36,7	299,5	51,7
Lüksemburg Luxembourg	82,3	3,8	4,9	31,1	37,8	47,4	57,3
AET CEE	25142,5	4124,9	16,5	6757,5	26,9	14260,1	57,8

mülâtif oranları $p_i = 100 \frac{\sum_{j=1}^k N_{ij}}{\sum_{i=1}^k N_i}$ formülü ile, işletme alanına göre kümülatif oranları ise $q_i = 100 \frac{\sum_{j=1}^k x_{ij}}{\sum_{i=1}^k x_{ij}}$ formülüne göre hesaplanmıştır. İşletmelerin alanları ile sayıları arasındaki bağlantı yani toplanma derecesi ise

$\sum_{i=1}^{k-1} (p_i - q_i)$ toplanma oranı $= \frac{1}{\sum_{i=1}^{k-1} p_i}$ formülüne göre bulunmuştur. Tam eşit bölgelendirme halinde bu oran (0), tam temerküzleşmede ise (1) olur. Bunlara göre elde ettigimiz sonuçları özetlemek için tablo.2/A-B-C-D tanzim edil-

miştir. Bu tablodan devlet ormanlarında Almanya'nın 500 ha. dan büyük ormanlar grubunda temerküzleşme olduğu ve toplanma oranının 0,97 çikmasının da bunu açıkladığı, buna karşılık en düzgün dağılmış Lüksemburg'da bulunduğu görülmektedir. Diğer kollektif ormanlarda p_i ve q_i ler birbirlerine yakın seyir arzettiklerinden, temerküzleşmenin mevcut olmadığı anlaşılmaktadır. Özel ormanlarda ise, toplanma oranlarının çok düşük olduğu müşahede edilmektedir. Zira 6 devlette de 500 ha. dan küçük özel orman işletmelerinin sayısı, toplam özel orman işletmelerinin %99'u ve buna uygun olarak işgal ettikleri alan da toplam özel orman alanının % 90'ıdır. Bu husus AET ülkelerinin özel ormanlarının başlıca karakteristiğidir ve özel ormanlar çok küçük işletmeler halinde bulunmaktadır. Toplam orman alanlarının büyülüklüklerine göre dağılışlarına gelince, burada da küçük işletmelerin sayıca fazla olduğu, buna karşılık 500 ha. dan büyük işletmelerin alanlarının, toplam alanın büyük kısmını işgal ettiği görülmektedir. Bu nokta daha açık olarak Diyagram .1 de açıklanmıştır. Her ülkenin mülkiyet çeşidine göre durumu bu diyagramdan daha etrafı olarak anlaşılmaktadır:

6 ülkenin orman alanlarının her mülkiyet türüne göre AET toplamındaki oranları ise, yüzde olarak aşağıdaki şekildedir:

ORMAN ALANLARININ AET TOPLAMINA GÖRE YÜZDELERİ

	ALMANYA	FRANSA	İTALYA	HOLLANDA	BELÇİKA	Lüksemburg	AET
Devlet ormanı	51,7	38,6	6,6	1,3	1,7	0,1	100
Kollektif ormanlar	26,8	37,5	31,4	0,6	3,2	0,5	100
Özel orman	20,7	51,0	24,8	1,1	2,1	0,3	100
Toplam orman	27,9	44,3	29,1	1,0	2,4	0,3	100

Burada en yüksek oranların; devlet ormanı için Almanya'da, diğer kollektif ormanlar için Fransa'da, özel ormanlar için yine Fransa'da olduğu görülmektedir.

c) AET'de İşletme Şekilleri ve Mülkiyet Durumuna Göre Ormanların Dağılışı.

Genel orman alanlarını, toplam halinde ve mülkiyetini ayırmaksızın, hazırladığımız Tablo.3 ile tetkik edersek; koru ormanlarının Almanya'da % 95,4; Hollanda'da % 89,6; Lüksemburg'da % 78,0; Belçika'da % 63,1; AET de % 58,3; Fransa'da % 44,7; İtalya'da % 38,6 olduğunu müşahede ederiz. Koru ormanları oranlarının, mülkiyet türüne göre incelenmesinde ise, en yüksek oranın devlet ormanlarında, en düşük oranın ise özel ormanlarda olduğunu görüyoruz. Balthalik ve korulu balthalik orman oranı da, özel şahıslara ait ormanlarda en düşüktür.

d) AET'de Ormanların Ağaç Türüne Göre Terekkübü.

AET nin 6 devletinde ağaç türüne göre, nasıl bir orman kuruluşu mevcut olduğunu belirtmek üzere Tablo.4 hazırlanmıştır. Tablodan, reçineli ve yapraklı ağaç ormanlarının toplam orman oranına göre dağılışları belirlenmiştir. Burada görülüyor ki, en fazla reçineli ağaç ormanı Hollanda ve Almanya'dadır. Ve bu oran her iki ülkede de % 65'ten büyütür. Aynı oran diğer ülkelerde % 39 dan daha azdır. Yapraklı ağaç ormanı ise, en yüksek oranla (% 81) İtalya'da mevcut bulunmaktadır. AET ormanlarının ağaç türüne göre artım ve servetleri de Tablo 5 ile özetlenmiş bulunmaktadır.

DEVLET ORMANLARINDA KUMULATİF ORMANLARIN DAĞILISI (%)
Répartition des rapports cumulatifs dans les Forêts domaniales (%)

Tablo—2/A
Tableau—2/A

p _i	q _i	ALMANYA Allemagne		FRANSA France		İTALYA Italie		HOLLANDA Pays - Bas		BELÇİKA Belgique		LÜKSEMBURG Lüksemburg		AET CEE	
		p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i
0 — 10	Ha. dan az	23,5	0,03	3,9	0,03	3,4	0,04	44,0	0,9	19,3	0,3	14,3	0,01	14,0	0,1
10 — 50	,	37,4	0,4	22,4	0,5	16,9	0,4	66,0	4,7	42,7	2,9	57,3	13,1	31,3	0,5
50 — 100	,	42,0	0,6	32,0	1,4	25,2	1,1	72,3	7,0	60,0	6,7	68,6	23,7	39,2	1,2
100 — 500	,	58,3	3,2	69,0	14,8	56,0	10,5	84,9	23,7	87,1	31,3	97,1	68,4	64,8	9,1
500 +		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Toplama oranı Rapport de concentration		97,4		86,9		68,5		86,4		80,3		55,6		92,2	

DİGER KOLLEKTİF ORMANLARIN KÜMÜLATİF ORANLARININ DAĞILISI
Répartition des rapports cumulatifs dans les Forêts des autres collectivités

Tablo—2/B
Tableau—2/B

p _i	q _i	ALMANYA Allemagne		FRANSA France		İTALYA Italie		HOLLANDA Pays - Bas		BELÇİKA Belgique		LÜKSEMBURG Lüksemburg		AET CEE	
		p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i
0 — 10	Ha. dan az	41,1	1,8	10,5	0,3	60,0	1,3	57,6	4,5	71,0	1,5	48,6	1,0	39,8	1,1
10 — 50	,	67,1	9,5	38,7	5,2	74,8	4,3	83,8	77,2	78,8	4,2	55,5	2,2	62,7	6,3
50 — 100	,	78,4	19,4	57,3	13,3	79,5	7,2	91,0	29,8	83,0	8,3	62,8	6,7	73,8	13,2
100 — 500	,			97,2	67,3	78,1	62,0	91,7	34,0	98,8	70,4	95,6	49,9	73,9	54,9
500 +				100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Toplama oranı Rapport de concentration		65,5		59,8		84,7		63,2		80,5		68,0		72,1	

Toplama oranı
Rapport de concentration

ÖZEL ORMANLARIN KÜMÜLATİF ORANLARININ DAĞILISI (%)

Répartition des rapports cumulatifs dans les Forêts provées (%)

Tableo — 2/C

Tableau — 2/C

	ALMANYA Allemagne		FRANSA France		İTALYA Italie		HOLLANDA Pays-Bas		BELÇİKA Belgique		LÜKSEMBURG Luxembourg		A E T C E E	
	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i
0—10 Ha. dan az	93,3	38,8	94,4	36,1	95,4	42,9	92,1	36,1	96,5	29,4	94,8	44,7	94,6	38,2
10—50	99,3	64,0	98,7	57,6	99,3	67,6	98,2	57,6	98,9	51,8	99,6	76,6	99,1	61,2
50—100	99,7	69,8	99,5	69,6	99,7	75,9	99,2	68,0	99,5	64,5	99,9	85,1	99,6	71,1
100—500	99,9	80,5	99,9	91,0	99,9	90,1	99,8	91,7	99,9	90,9	99,9	91,5	99,9	88,7
500+	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Toplanma oranı Rapport de concentration	35,5		35,3		29,9		34,9		40,3		24,4		34,1	

TOPLAM ORMANLARIN KÜMÜLATİF ORANLARININ DAĞILISI (%)

Répartition des rapports cumulatifs dans les Forêts totalas (%)

Tableo — 2/D

Tableau — 2/D

	ALMANYA Allemagne		FRANSA France		İTALYA Italie		HOLLANDA Pays-Bas		BELÇİKA Belgique		LÜKSEMBURG Luxembourg		A E T C E E	
	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i	p _i	q _i
0—10 Ha. dan az	91,1	16,4	93,6	23,4	94,8	26,4	89,3	21,9	93,6	15,7	94,2	26,5	93,6	22,0
10—50	98,0	29,0	98,0	38,4	98,9	42,4	96,8	37,4	98,3	28,5	98,9	46,3	98,4	36,5
50—100	98,8	34,3	98,9	48,1	99,3	48,5	98,1	46,6	99,0	36,1	99,4	52,4	99,1	44,1
100—500	99,7	53,2	99,8	74,0	99,8	67,0	99,5	72,5	99,8	68,3	99,4	84,1	99,8	66,5
500+	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Toplanma oranı Rapport de concentration	65,2		54,7		53,0		53,5		61,6		46,6		56,7	

TÜRKİYE ORMAN ÜRÜNLERİ

197

AET ULKELERI ORMANLARININ İŞLETME ŞEKİLLERİ VE MÜLKİYET
ÇEŞİDİNDE GÖRE DAĞILISLARI (%) olarak)Répartition des forêts des pays de la CEE selon la nature
du propriétaire et le traitement sylvicole (%)Taleo — 3
Tableau — 3

	Koru Futaiye		Korulu bataklık Taillis sous futaie		Bataklık Taillis		Toplam ormana göre Selon forêt total		A E T C E E		A E T C E E		
	1-*)	99,6	0,1	0,3	1,2	3,4	100	100	1-*)	99,6	22,0	98,4	36,5
Almanya Allemagne	1-)	67,7	16,9	14,4	1,2	3,4	100	100	1-)	67,7	30,4	28,7	40,9
Fransa France	2-)	94,0	1,9	4,1	—	—	100	100	2-)	94,0	21,0	21,0	64,7
İtalya Italie	3-)	93,3	1,4	5,3	—	—	100	100	3-)	93,3	35,5	35,5	60,4
Hollanda Pays-Bas	4-)	95,4	—	—	—	—	100	100	4-)	95,4	21,5	21,5	21,1
Belçika Belgique	1-)	62,3	21,5	16,2	1,8	1,8	100	100	1-)	62,3	9,7	57,4	100
Lüksemburg Luxembourg	2-)	49,9	15,5	34,2	—	—	100	100	2-)	49,9	15,5	36,7	51,7
AET CEE	3-)	80,5	22,9	46,6	1,2	9,2	100	100	3-)	80,5	12,6	11,6	100
1-)	85,1	11,9	3,0	—	—	—	100	100	1-)	85,1	3,2	37,8	57,3
2-)	58,7	25,8	15,5	—	—	—	100	100	2-)	58,7	16,0	16,0	100
3-)	58,9	26,0	16,0	—	—	—	100	100	3-)	58,9	12,6	12,6	100
4-)	63,1	24,3	12,6	—	—	—	100	100	4-)	63,1	4,9	4,9	100
AET CEE	1-)	100	—	—	—	—	100	100	1-)	100	100	100	100
1-)	84,5	8,2	7,3	—	—	—	100	100	1-)	84,5	16,5	16,5	100
2-)	82,6	16,3	21,1	—	—	—	100	100	2-)	82,6	26,9	26,9	100
3-)	48,8	23,1	28,1	—	—	—	100	100	3-)	48,8	57,8	57,8	100
4-)	58,3	19,6	22,1	—	—	—	100	100	4-)	58,3	100	100	100

*) 1 — Devlet Ormani

Forêt domaniale

2 — Diğer kollektif ormanlar

Forêts des autres collectivités du droit public

3 — Özel orman

Forêt privée

4 — Toplam orman

Forêt totale

**AET ÜLKELERİ ORMANLARININ AĞAÇ TÜRÜNE GÖRE
DAĞILIŞI**

La Repartition des Forêts des Pays de la CEE selon l'essence Forêtière

Tablo — 4
Tablau — 4

	İbreli ağaç ormanı Forêt resineux		Yapraklı ağaç ormanı Forêt Feuillu		Orman alanı toplamı Total 1000 ha.
	1000 ha.	%	1000 ha.	%	
Almanya Allemagne	4170	65	2684	35	6854
Fransa France	3500	30	8065	70	11565
İtalya Italie	1084	19	4678	81	5762
Hollanda Pays-Bas	174	70	73	30	247
Belçika Belgique	236	39	365	61	601
Lüksemburg Luxembourg	17	20	66	80	83
AET CEE	9181	36	15931	64	25112

e) AET'de Mülkiyet Durumuna Göre Orman Hasılatı.

Mülkiyete göre ve orman türüne nazaran, ormandan alınan hasılatın ne şekilde dağıldığını, ortaya koymak üzere Tablo.6 hazırlanmıştır. Bundan başka Tablo.7 de ise, devletlerin ormandan aldığı orman hasılatının mülkiyete göre yüzdeler şeklinde kıyaslaması yapılmıştır.

Bunlara göre, Almanya'da devlet ormanları alanının % 30 olmasına karşılık hasılatın % 38, bunun aksine olarak aynı ülkede özel orman alanının % 41 olmasına karşılık hasılatın % 32 olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum Bel-Lüxs'te ve toplam AET'de mevcut bulunmakta, Hollanda ve İtalya'da mülkiyet ile hasılat oranı arasında büyük fark bulunmamakta; Fransa'da ise özel ormanların veriminin özellikle Landlarda devlet ormanlarına nazaran daha yüksek olması sebebiyle aynı oran, özel orman lehine tezahür etmektedir.

Özel ormanların verimlerinin devlet ormanlarına kıyasla genel olarak daha düşük olması, kanaatimize ve bundan önce ortaya koyduğumuz üzere, özel ormanların küçük işletmeler halinde olması sebebiyle verimli bir şekilde işletilememelerinden ileri gelmektedir.

AET ORMANLARINDA ARTIM VE SERVET (m³)

Matériel sur pied et accroissement dans les forêts de la CEE (m³)

Tablo — 5

Tableau — 5

	İbreli ağaç or. Forêt resineux		Yapraklı ağaç or. Forêt Feuillu		Toplam orman Total		
	Servet Mat. Sur pied	Artım Accrois- sement	Servet Mat. Sur pied	Artım Accrois- sement	Servet Mat. Sur pied	Artım Accrois- sement	
Almanya Allemag.	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	600.000	24.000	305.000	6.000	905.000	30.000
Fransa France	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	121	3,1	134	3,9	126	3,4
İtalya Italie	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	400.000	11.070	500.000	25.200	900.000	36.270
Hollanda Pays-B.	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	114	3,2	67	3,4	82	3,4
Belçika Belgique	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	143.543	3.006	157.808	8.846	301.351	11.852
Lüksemburg Luxembour	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	99	1,6	46	1,8	57	1,8
Hollanda Pays-B.	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	13.300	820	2.200	100	15.500	920
Belçika Belgique	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	75	3,6	28	1,3	61	3,0
AET CEE	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	31.154	1.220	25.221	810	56.375	2.030
Lüksem. Luxem.	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	99	5,4	70	2,3	81	3,5
AET CEE	Toplam 1000 m ³ Total Hektarda Par Hectar	2.194	118	8.996	148	11.190	266
		115	3,0	71	2,9	88	3,0
		1.190.191	40.234	999.225	41.104	2.189.416	81.338

ORMAN ÜRÜNÜNÜN MÜLKİYET VE AĞAÇ TÜRÜNE GÖRE DAĞILISI
(1960-1963 ortalaması kabuksuz 1000 m³)

Répartition des Quantités Annuelles de Bois Enlevés Selon la Nature du Propriétaire et les Essences Forestières (Moyenne des années 1960-1963, sans écorce 1000 m³)

Tablo — 6
Tableau — 6

ÜLKE Pays	DEVLET ORMANI Forêt domaniale			DİĞER KOLL. ORM. F. Autres collectivités			ÖZEL ORMANLAR Forêt privée			TOPLAM Total		
	Reçineli Résine.	Yapraklı Feuillu	Top. Tot.	Reçineli Résine.	Yapraklı Feuillu	Top. Tot.	Reçineli Résine.	Yapraklı Feuillu	Top. Tot.	Reçineli Résine.	Yaprak. Feuillu	Top. Tot.
ALMANYA Allemagne	6516	3225	9741	4603	2887	7690	6051	2265	8316	17169	8577	25746
FRANSA France	1246	2500	3746	1867	3289	5156	8896	15269	24165	12009	21050	33068
İTALYA Italie	104	265	369	639	1957	2596	796	4362	5158	1537	6584	8121
HOLLANDA Pays-Bas	105	15	119	110	9	199	242	81	324	457	105	562
BELÇİKA Belgique	188	84	272	484	262	776	629	452	1081	1301	798	2099
LÜKSEMBURG Luxembourg	6	8	14	25	66	91	49	30	79	79	104	183
A E T C E E %	8166	6097	14263	7727	8671	16398	16663	22459	39122	32557	37228	69785
	25	17	21	24	23	23	51	60	56	100	100	100

E. ACUN

MÜLKİYET TÜRÜNE GÖRE, ORMAN ÜRÜNÜ VE ORMAN ALANININ KIYASLAMASI

Comparaison des Quantités annuelles de bois enlevées et Superficie boisée, selon la nature du propriétaire

Tablo — 7
Tableau — 7

ÜLKE Pays	DEVLET ORMANI Forêt domaniale		DİĞER KOLL. ORM., F. Autres collectivités		ÖZEL ORMANLAR Forêt privée		TOPLAM Total	
	Orman Ala. Süperficie boisée %	Odun Has. Production % /	Orman Ala. Süperficie boisée %	Od. Hasi. Production %	Orman Ala. Süperficie boisée %	Odun Has. Production %	Orman Ala. Superficie boisée %	Od. Hasi. Production %
ALMANYA Allemagne	30	38	29	30	41	32	100	100
FRANSA France	14	11	21	16	65	73	100	100
İTALYA Italie	4	5	36	32	60	63	100	100
HOLLANDA Pays-Bas	22	21	21	21	57	58	100	100
BELÇİKA Belgique	11	13	37	36	52	51	100	100
LÜKSEMBURG Luxembourg	5	8	38	50	57	42	100	100
A E T C E E	16	21	27	23	58	56	100	100

TÜRKİYE ORMAN ÜRÜNLERİ

2 — AET'DE ORMANCILIK PRENSİPLERİ

AET ülkelerinin orman politikaları çok çeşitli olduklarından, bunlarla ortak prensipler çıkarmak yerine, ormancılık sektörlerinin müstereken hissettikleri, odun ithal etme ihtiyaçları üzerinde durulması daha uygun olacaktır. Zira bu ülkelerin bir bütün olarak orman politikalarının ele alınması kabil değildir.

AET'nin odun ihtiyacının % 30 dan fazlası ithalat yapılarak temin edilir. Bu nedenle bu ülkeler ithalata engel olmamak için gümrük barajlarını fazla yüksek tutmamışlardır. Bunun yerine partönerler, sabit bir seyir arzeden dikili gövde fiyatları ile, özellikle işçi ücretlerine paralel olarak yükselen maliyetlerle birlikte artan orman ürünü fiyatları arasında dengesizliği devlet yardım ile gidermeyi gaye edinmişlerdir.

Ormancılık sektörü, anlaşmanın imzalandığı sıralarda önemli bir problem şeklinde görülmediği için, tarımdan ayrı olarak düşünülmemişinden, Roma Anlaşması'nda bağımsız bir sektör olarak ele alınmıştır. Zira, bu sıralarda sadece tarımsal ürünler, topluluğun geleceğini tehlikeye sokacak ölçüde büyük bir uyuşmazlık konusu olarak görülmektedirler. Fakat buna rağmen, bu bir eksiklik olarak görülmektedir. Bunu gidermek için çalışmalar yapılmakta ise de, bugüne kadar AET de henüz esasları açıklığa kavuşmuş bir ormancılık politikasının ortaya getirildiği müshahede edilmemiştir.

Mamafih, Roma Anlaşmasının genel hükümlerine bağlı kalınarak diğer ürünlerde olduğu gibi, orman ürünlerinde de ihracat kısıtlamaları kaldırılmıştır. Ancak, Fransa, Almanya ve İtalya; bazı mübrem orman ürünlerinin ihracatlarını, ya bu kısıtlamanın haricinde bırakmış ya da özel müsaadelerle tâbi tutmuşlardır. Orman ürünleri ithalatı ise, serbest bırakılmıştır. Zira, AET'nin en önemli sorunu, nüfus ve gelir seviyesi ile birlikte artmakta olan tüketimi karşılayabilmektir ve bunun için ithalat yapmak zorunluğu vardır. Tüketimin büyük kısmını dahiden gidermek için hızlı büyuyen türlerle ağaçlandırmalar yapmak ve optimum hasılatı almak üzere, küçük ormanları birleştirmek hususları üzerinde önemle durlamakta ve bu alanda faaliyet gösterilmektedir.

C. YUNANİSTAN ORMANCILIĞINA AIT GENEL BİLGİLER.

Yunanistan'da, ormanların mülkiyet ve büyülüklüklerine göre dağılımlarını belirtecek rakamlar, AET ülkelerinin kadar etraflı olmadığından, bu devletin incelenmesini AET partönerlerinde olduğu şekilde yapmak mümkün değildir. Esasen, ekstansif ormancılık yapılan Yunanistan or-

manları hakkında istatistik bilgilerin, AET ninkiler kadar geniş olmasına da normaldir. Bu ülkenin $\frac{3}{4}$ ü dağlık olmasına rağmen, orman alanı fazla değildir, toprakların ancak % 19,7 si ormanlarla kaplıdır. 2.500.000 ha. tutan orman varlığının % 38'i ibreli ağaç, % 62'si yapraklı ağaç ormanlarından teşekkül etmektedir. Ormanların % 65'i devlete, % 23'ü özel şahıslara, % 12'si ise diğer kollektif mülkiyete aittir. İşletme şekillerine göre ayırmayı gözönünde tutacak olursak, baltalık ormanların % 65, koru ormanlarının % 35 olduğunu müşahede ederiz. Görüldüğü gibi, AET ülkelerindeki durum bu ülkede mevcut değildir. Ayrıca, ormanların dikili ağaç serveti 148.000.000 m³, hektardaki serveti 59 m³, toplam artımı 5.000.000 m³, hektardaki artımı 2 m³ şeklinde ve AET ye kıyasla düşük bir durumdadır. Yunanistan ormanları ekstansif bir işletmeye tâbi tutulduğundan, alınan hasılata da AET ye kıyasla daha azdır. Bu ülke ormancılığı daha ziyade; tarla açma, otlatma, yangın ve erozyonla mücadeleye önem veren bir koruma ormancılığı şeklindedir. Bundan başka, esasen az olan üretimin büyük kısmı orman köylülerine zati ihtiyaç maddesi olarak dağıtilır. Örneğin 1956 daki 4.500.000 m³ lük üretimin % 62'sine tekabül eden 2.780.00 m³ ü köylülere ücretsiz olarak dağılmıştır. Bu itibarla, aslı orman ürünlerinin büyük bir kısmını ithalat yoluyla temin eden bu ülkenin, ihracatta söz sahibi olmayıcağı anlaşılmaktadır. Buna karşılık, tali ürünlerden reçine, defne yaprağı, palamut hülâsası, ihlamur çiçeği ihracatı yapabilmektedir.

D. TÜRKİYE ORMANCILIĞINA AIT GENEL BİLGİLER.

Türkiye'nin 10.500.000 ha. olarak bilinen orman varlığının, yapılan yeni amenejman çalışmaları sonuçlarına göre 18.000.000 ha. aştığı, 1969 yılında çıkarılan istatistiklerde bildirilmektedir. Bu duruma nazaran, Türkiye'de 0,53 ha. olan fert başına düşen ormanlık alanın, AET ülkelerine kıyasla daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, ormanların büyük kısmı bozuk karakterde olduğundan verimleri ve etaları düşüktür. Mamafih, eski plânların etaları, yeni yapılan amenajman plânlarının verdiği etadan daha düşüktür, yeni plânların bitirilmesi halinde yapacak odun etasının 6.480.000 m³'e ulaşacağını tesbit etmiş bulunuyoruz. Türkiye'nin yapacak odun fazlalığına malik olduğu ve fakat büyük mikyastaki yakacak odun açığı sebebile, toplam odun dengesinin açık olduğu anlaşılmaktadır. Eğer Türkiye, odunu, yakacak maddesi olarak kullanmak yerine, orman endüstrisinde değerlendirmeye imkân verdirmek üzere, yakıt problemini halledearse ve buna ilâve olarak bozuk ormanlarını imar edebilirse, AET'nin en çok orman potansiyeline malik ülkesi durumuna gelebilir.

Ormanları ıslah ve imar etmek ve yeni ormanlar kazanmak üzere,

ağaçlandırma çalışmaları yapılmaktadır. İkinci Beş Yıllık Plân döneminin ön gördüğü çalışmaların toplamları: ağaçlandırmalar için 173.000 ha., ağaçlandırma-bakım için 420.000 ha., ıslah-imar ve bakım için 725.000 ha. dir. Görüldüğü gibi, yeniden kazanılacak orman toplamı olan 173.000 ha. gayet düşük bir seviyedendir. Çünkü, AET ülkelerinde her yıl ormana terkedilen tarım toprakları yerine, Türkiye'de ağaçlandırılacak toprak bulunamaması, ağaçlandırma çalışmalarını geniş ölçüde frenlemektedir. Üstelik ülkemizde tarım alanları, orman aleyhine genişlemek istemektedirler.

Türkiye ormanlarının % 98,8'i devlete aittir ve orman işletmelerinin hepsi de 500 ha. dan büyktürler. Bu husus AET ülkelerinin hiç birisinde mevcut değildir ve bu ortaklık devletlerinde bilhassa özel ormanların çok fazla küçülmüş olmalarına çare bulmak ve onları gruplar halinde birleştirmek için çalışmaları yapılmasına karşılık, ülkemizde durum tamamen bunun tersinedir, işletmelerin küçültülmesi cihetine gitmek ve entansif ormancılığı uygulamak gerekmektedir.

III. AET ÜLKELERİ İLE YUNANİSTAN VE TÜRKİYE'DE ORMAN ÜRÜNLERİ ÜRETİM-TÜKETİM VE DIŞ TİCARETİ.

Araştırmamızda ibreli ve yapraklı ağaç tomruk ve keresteleri, maden direğî, kâğıt odunu, travers, kaplama levhası, kontrplâk, lif ve yonga levhası, odun hamuru ele alınarak, üretim-tüketim dengesi, dış ticaret her ülke için ayrı ayrı incelenmiş ve Türkiye'nin durumu buna göre ortaya konmuştur. 1954-1963 periyodu verilerine dayanarak üretimler, En Küçük Kareler Metodu kullanılarak denklemler halinde hesaplanmış ve bu denklemlerin 10 yıllık gerçek üretim miktarlarına uygunluk dereceleri, korelasyon hesapları ile tayin edilmiştir. Bu üretim denklemleri vasıtâsıyla projeksiyonlar yapılmış ve bunların 1964-1966 yılları gerçek üretim miktarlarına uygunlukları da tesbit edilmiş ve geçerli kabul edilen denklemler vasıtâsile 1970 yılı üretimi tahmin edilmiştir. Denklemlerin, gerek 1954-1963 periyoduna ve gerekse 1964-1966 yıllarına uygunluklarının, genellikle % 85'in üzerinde olduğu müşahede edilmiştir. Üretim denklemlerinin içinden bir tanesi, AET'de yapraklı ağaç tomruğu üretim trendine ait olanı örnek olarak Tablo.8 de verilmiştir.

Yakacak odun ise, milletlerarası ticarette gayet önemsiz bir yer işgal ettiği için ele alınmamıştır. Bundan başka her ülkenin yapacak odun dengesi de tesbit edilmiştir.

Tüketime gelince, buna tesir eden etkenler çok fazla olduğundan, ayrıca bu faktörler büyük ölçüde ve birbirlerinden bağımsız olarak değişiklerinden, ve de, bunlara ait veriler mevcut olmadığından tüketimin denklemler halinde formüle edilmesi mümkün olmamıştır. Bu sebeple tü-

A.E.T.'DE YAPRAKLı TOMRUK ÜRETİMİ TRENDİ (1.000.000 m³)
Trend de production de Grume Feuillu en CEE (1.000.000 m³)

Tablo — 8
Tableau — 8

Sene Année	REGRESYON HESAPLARI					KORELARYON HESAPLARI		
	X	Y	X ²	XY	Y _e	Y-Y _e	(Y-Y _e) ²	(Y- \bar{Y}) ²
1954 -9	9,68	81	-87,12	10,34	-0,66	0,436	12,05	-2,37
1955 -7	10,92	49	-76,44	10,72	+0,20	0,040	"	-1,13
1956 -5	11,43	25	-57,15	11,10	+0,33	0,109	"	-0,62
1957 -3	11,68	9	-33,04	11,48	+0,20	0,040	"	-0,37
1958 -1	12,28	1	-12,28	11,87	+0,41	0,168	"	+0,23
1959 +1	11,68	1	+11,68	12,24	-0,56	0,310	"	-0,37
1960 +3	12,42	9	+37,26	12,62	-0,20	0,040	"	+0,37
1961 +5	14,04	25	+70,20	13,01	+1,03	1,061	"	+1,98
1962 +7	13,14	49	+91,98	13,38	-0,24	0,058	"	+1,08
1963 +9	13,25	81	+119,25	13,76	-0,51	0,260	"	+1,20
$\Sigma X=0$	$\Sigma Y=120,53$	$\Sigma X^2=330$	$\Sigma XY=62,34$		$\Sigma(Y-Y_e)=0$	$\Sigma(Y-Y_e)^2=2,522$	$\Sigma(Y-\bar{Y})=0$	$\Sigma(Y-\bar{Y})^2=14,288$

$$a = \frac{\sum Y}{n} = \frac{120,53}{10} = 12,05$$

$$r = \pm \sqrt{1 - \frac{\sum (Y - Y_e)^2}{\sum (Y - \bar{Y})^2}} = \pm \sqrt{1 - \frac{2,522}{14,288}} = \pm \sqrt{1 - 0,18} = \pm \sqrt{0,82} = +0,90$$

$$b = \frac{\sum XY - \frac{\sum X \sum Y}{n}}{\sum X^2 - \frac{\sum X^2}{n}} = \frac{62,34 - \frac{120,53 \cdot 12,05}{10}}{330 - \frac{330}{10}} = 0,19$$

$$Y_e = a + bX$$

$$Y_e = 12,05 + 0,19X$$

ketimlerin, ferde isabet eden miktarı bulunmak suretile 1970 yılı nüfusuna göre tahmin yapılmıştır. Buna karşılık, maden direği tüketimi maden üretimine, travers tüketimi ise demir yolu uzunluğuna göre hesaplanmıştır.

Tali ürünler ait veriler ise kifayetsiz olduklarından, bunlara dayanarak üretim denklemleri hesaplanamamıştır. Çünkü tali ürünlerin büyük kısmı AET devletlerinde üretilmemektedir, Türkiye'de ise köylülerin kendi hesaplarına üretikleri tali ürünlerin üretim miktarlarının doğrulukları şüpheli bulunmaktadır. Bu itibarla tali ürünler için üretim denklemleri yerine, Ormancılık Kalkınma Plânında mevcut olan ve matematik istatistik metodları kullanılmadan meydana getirilen projeksiyonlar alınmakla yetinilmiştir. Hemen belirtmek gerekir ki, Kalkınma Plâni projeksiyonlarının gerçek miktarlara uygunlukları tarafımızdan kritik edilmişlerdir.

Bu şekilde her ürün için 8 devletin durumu ortaya konarak Türkiye'nin ihracat yapabilmesi imkânları, araştırılmıştır ki, bunların fiatlara göre kritiğini yaptıktan sonra, elde ettiğimiz sonuçları buraya getirmiş bulunuyoruz:

S O N U Ç L A R

Dünya karalarının % 1'inden daha küçük bir kısmını işgal eden ve nüfusu dünyanın kinin ancak % 5'i olan AET; toplam dünya dış ticaretiinin % 25'ini, dünya endüstri mamullerinin % 38'ini gerçekleştirir. Malik olduğu toplam döviz, altın stoku ve rezervler dünyanın kinin % 32'sidir, Bu itibarla, önemi ve tesir derecesinin büyülüklüğü kabul edilmiş bulunan bu ortaklığa, Türkiye'nin katılması olayı, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. 1963 yılında AET ye ortak üye olarak giren Türkiye; hazırlık, geçiş ve son dönemi tamamladıktan sonra aslı üye olabilecektir. Hazırlık dönemini bitirmiş olan ülkemizin, diğer dönemleri de katedebilmesi ve ekonomisinin tasavvur edilen merhalelere erişebilmesi için büyük bir gayret göstermesi gerekmektedir. Büyük Pazar mahiyetinde olan böyle bir ortaklığa Türkiye'nin iştirak etmesi; endüstrimizin AET ülkeleri ile rekabet edebilecek seviyeye erişmesini teşvik edecek ve bunu sağlayabilecektir. Bugüne kadar çeşitli himayeler ve gümrüklerin desteği ile yaşıyabilen ve pahali bir üretim yapan ülkemizin endüstri mamullerinin ihracatına, fiatları yüksek olduğu için imkan bulunamamaktaydı. Kanatımızce, Türkiye ekonomisinin ortaklığa girmekle elde edeceği en önemli fayda, AET ülkeleri seviyesine erişebilmek üzere, endüstrimizin ihtiyacı olan teşviği bulması sayesinde, daha fazla gayrete gelerek dışarıya ihracat yapabilecek kapasiteye yükselmesi olacaktır. Bu suretle kalkınmamız için en güvenilir kaynak olan, endüstri ürünlerini ihracatımız gerçekleşebilecektir.

Türkiye'nin AET ye girmesinin sektörler bakımından kritiğini, bu konuda yapılacak olan araştırmalara bırakırken, ormancılık sektörü bakımından bu olayı incelediğimiz takdirde, genellikle Türkiye'nin faydalı sonuçlar alabileceği söyleyenbilir. Zira, 6 AET ülkesi ile Yunanistan, bazı orman ürünleri hariç tutulmak suretiyle, orman ürünlerini ithalatçısı olarak ortaya çıkmaktadırlar. Bu itibarla, Türkiye'de orman ürünlerini piyasasına ortaklardan gelen ürünlerin bir tesiri olacağı söylenemez. Buna karşılık, ihracatını artırmak zorunda olan ülkemizin, orman aslı ve tali ürünler için, AET iyi bir pazar olabilir. Ancak, orman ürünlerinin yurt içi talebi karşılandıktan sonra, meydana çıkacak fazlalığının, endüstri mamulleri halinde ihrac edilmesine çalışılmalıdır. Mamafih, orman endüstrisinin kurulması gerçekleşinceye kadar, mevcut talep fazlasının kıymet-

lendirilmesi için ihracatın ham madde halinde yapılması da ülkemizin yararına olur. Türkiye'nin AET'ye girmesi olayından ormancılık sektörü bakımından en yararlı şekilde istifade edebilmek için, aşağıdaki sonuçlara ve tedbirlere göre hareket etmek uygun olacaktır:

Türkiye'nin orman ürünlerinin ihracatını gerçekleştirmeye başlamadan önce, bu ürünlerin ülke içindeki arz-talep durumunu düzenlemek gereklidir. Ayrıca Or. Gn. Md. nin satışlarını ve özellikle artırmalı satışlarını islah ederek, bu satışların piyasa değerini en iyi şekilde aksettirecek hale getirilmesi yerinde olacaktır. Bunun için, her seyden önce tarife bedellerinin piyasa kıymetlerine göre ve her mintika için bilimsel yolla yeniden tesbiti ve artırmalı satışların mümkün olduğu kadar küçük hacimler halinde yapılarak, alıcı adedinin artırılması gereklidir. Bundan başka gerçek maliyetin tesbiti için, işgal edilmekte olan orman alanının arazi kapital değerinin de üretim masraflarına eklenmesi gereklidir. Masraflar içinde önemli bir yer işgal eden üretim ve nakliyat masraflarını azaltmak için makineleşmeye önem verilmelidir. Bu suretle, bir taraftan maliyet ucuzlarken, diğer taraftan orman köylüsünün eline (daha fazla üretim yapacağı için) daha çok para geçmesi sağlanmış olacaktır. Bu şekilde gelir seviyesi yükselen vatandaşların, orman-tarım münasebetlerinde olumlu yönden faydaları görülebilir. Bu itibarla, orman işletmelerinin, azalan verim kanunu prensiplerine göre, üretim faktörlerinin birbirleriyle ikame oranlarını analiz ederek, özellikle emek ile sermayenin en uygun kuulanma oranlarını tesbit etmeleri uygun olacaktır. Tabiatıyla bu şekilde hareket ederken, orman işçilerinin işsiz kalmamalarını da gözönüne tutmalı, bunları diğer üretimlerde, ya da orman endüstrisinde ve ormancılık faaliyetlerinde istihdam etmelidir.

Or. Gn. Md., yurt içi piyasasına nazaran ucuza üretim yapmakta ve muhammen bedeller piyasa değerinden düşük olmaktadır. Artırmalı satışlar bazı bölgelerde ve özellikle ilkbaharda nisbi bir fiat yükselmesi göstermekte ise de, genellikle fiatlar piyasa değerinden daha düşüktürler. Bu aradaki fark, geniş ölçüde aracı tüccarlara gitmektedir, tüketici mali gene pahaliya satın almaktadır. Buna karşılık, dış piyasalara nazaran Or. Gn. Md. fiatlarının yüksek olduğu da bir gerçekdir. Buna sebep olan etkenlerin başında; Türk parasının resmi kurdaki değeri ile dünya piyasalarındaki değeri arasında, büyük bir farkın bulunması gelmektedir. Bu itibarla, devalüasyonun çok nazik ve o nisbette tehlikeli ve zararlı etkilerini göze almak ülkemiz için uygun olmayacağından; devletçe ihraç edilecek orman ürünlerine prim verilmesi tavsiye edilebilir. Bu şekilde, resmi kur değeri ile dış piyasa değeri arasındaki fark kapatılmış, başka bir de-

gisle, ihraç edilecek orman ürünlerimizin fiati ucuzlatılmış olacaktır. Bundan başka, rasyonalizasyona önem verilerek maliyetin düşürülmesine gayret etmeli, standardizasyon ve kalite dikkate alınmalıdır.

Türkiye'nin orman ürünleri ihracatının Or. Gn. Md. kanalı ile gerçekleştirilmesi uygun olacaktır. Zira dış ticarette; ihtisaslaşmak, stok yapmak, plânlamak, bütün ithalâtçuların arzularına göre üretim yapmak, hususları ancak ihracatın tek elde toplanabilmesi ile mümkün olmaktadır. Halbuki Türkiye'de, orman ürünleri ihracatçıları küçük sermayelidirler ve kooperatifler ya da anonim şirketler meydana getirerek aralarında birleşmeleri bugüne kadar mümkün olamamıştır, ayrıca ormancılık üzerinde bilgi sahibi değildirler. Bu itibarla, orman ürünleri ihracatının devlet eliyle yapılması, bahsettiğimiz şartları Or. Gn. Md. yerine getirebileceği için isabetli olacaktır. Fiatlar bakımından meseleyi ele alırsak, yine de Genel Müdürlüğü'nün ihracatı bizzat kendisi yapması halinde, ihracat fiatlarının daha ucuz olacağı sonucuna varırız. Çünkü 1965 yılına kadar ucuz fiatla ve ihraç kaydı ile tüccara satılan 10.000 m³ emvalin ancak 1.600 m³'ü ihraç edilebilmiş ve geriye kalanı ihracatçı tüccar tarafından iç piyasada satılmıştır. Halbuki Or. Gn. Md. nün ihraç şartıyla yaptığı bu artırmalı satışlarda, mali kıymetinden % 35 daha ucuza satarak katlanmış olduğ fedakârlık, ihraç primi olarak ihracat fiatlarının ucuzlatılması için kullanılmıştır. Esasen, monopol olarak çalışan birçok iktisadi devlet teşekkülü de mamullerini kendileri ihraç etmektedirler. Orman ürünlerinin üretimlerinin arttırıldığı ve ihracat imkânlarının arandığı bir devirde, Türkiye'nin AET ile yaptığı ortaklık anlaşmasında, ormancılık sektörünün ele alınmaması bir eksiklidir. Orman ürünlerimizin bu topluluğa da ihracını gerçekleştirmek üzere, anlaşmaya ormancılık sektörünün de dahil edilmesi gereklidir. Örneğin, Yunanistan bunu yapmış ve asli orman ürünleri ihracata imkân verecek bir durumda olmadığı için, özellikle tali orman ürünlerine (kolofan, terebantin,... v.s.), anlaşmada, Yunan menfaatini korumak için ihracı elzem olan maddeler faslında yer verdirtmiştir. Roma Anlaşması'na da orman ürünlerinin bağımsız bir konu olarak dahil edilmemesi bir boşluk yaratmaktadır: Orman ürünlerinin tarımdan ayrı olarak ele alınmasında zaruret vardır. Büyük ölçüde orman ürünü ithalatı yapmak zorunluğunda olan AET ülkeleri, mevcut mevzuatlarında ithalât için hiç bir yasaklama koymamışlar, gümrukleri hafif tutmuşlardır, buna karşılık bazı ihracat kısıtlamalarına yer vermişlerdir.

AET ormanlarının bugünkü durumlarının tesbiti ile bu hususun istikbalde orman ürünleri üretiminde meydana getireceği değişikliğe ne dereceye kadar imkân verebileceğini ortaya koymak için yaptığımız incelemelerden şu sonuçlar elde edilmiştir: AET de ormanlık alan oranı

% 19 dan fazladır. Ancak, nüfus fazla olduğu için, fert başına isabet eden ormanlık alan çok düşüktür. Aynı şekilde, fevkâlâde yüksek olan talebi karşılamak, bu ormanların bugünkü üretimleri ile kabil değildir. Bu sebeple ağaçlandırma yapılması gerekmektedir. Fakat, tarımsal toprakların İslahına yardımcı olmak şartile yapılacak olan ağaçlandırma faaliyetlerini finanse etmek için 5 yılda bir AET nin vereceği kredi ancak 12.000.000 \$ dir ve bu miktar, 672.000.000 \$ lik tarım kredisi toplamı içindeki en düşük miktarıdır. Bu itibarla, her ortak, özellikle ekonomik karakterdeki ağaçlandırmalarını, kendi kaynakları ile finanse edebilecektir. Almanya, Fransa ve İtalya; gerek finansman ve gerekse ağaçlandırmacak boş toprak bakımından müsait bir durumdadırlar. Bene-lux ülkeleri ise, müsait arazi bulamamakta ve taleplerini, ithalât yaparak karşılamayı tercih etmektedirler. Bu itibarla, AET nin mevcut orman ürünleri açığının ağaçlandırmalarla kapatılacağı, bilâkis artan taleple birlikte açığın daha da çoğalacağı söylenebilir. Çünkü ağaçlandırmada kaydedilen gelişme, talep artışına nazaran çok düşüktür. Mülkiyet durumuna gelince, AET ormanlarının % 50 den fazlasını işgal eden özel ormanlar, genellikle 10 hektardan küçüktürler. Özel orman sayısının % 92'si, 10 hektardan daha küçük bir alana malik ormanlar şeklidir. Bu özel ormanların optimum işletme büyülüklere erişebilmeleri için, birleştirilerek alanlarının büyütülmelerine çalışılmaktadır. 6 ülke, takip ettileri ekonomik düzen itibarile kamulaştırma yerine, özel ormanların kooperatifler halinde bir araya getirilmesine uğraşmaktadır. Zayıf bir ihtimal olmakla beraber ileride bu husus gerçekleştirildiği takdirde, AET ormanlarından hektar başına alınan bugünkü $3 m^3$ verimin, daha fazlaya yükselmesi mümkündür. Çünkü bugün için özel ormanların büyük kısmı, çiftliklerin yanında ve ekonomik olarak işletilemeyecek kadar küçük ormanlar halindedirler. AET devletlerinin bu durumuna karşılık, Türkiye orman işletmelerinin hepsi de 500 hektardan büyktür ve ormanların tamamına yakın kısmı devlete aittir, hektardan alınan verim, AET ye kıyasla azdır. Ancak, yapılmakta olan yeni amenajman planları ile etaları arttırmak için, ormandan alınan hasılat yükselmektedir. Buna ilâve olarak, bozuk ormanlar İslah edildiği takdirde verimlerinin artacağını dikkate alırsak, Türkiye ormanlarında, yapacak odun üretimini çoğaltacak bir potansiyelin mevcudiyetinden rahatlıkla bahsedebiliriz.

AET'nin 6 devleti ile Yunanistan ve Türkiye'de 1970 yılı için üretim, tüketim, ihracat, ithalât miktarları ve fiatlara ait elde edilen sonuçlar ile Türkiye'nin ihracat imkânları, her ürüne göre ayrı ayrı şu şekilde özetlenebilir:

Toplam yapacak odun; Almanya, İtalya, Bel-Lüx, Hollanda açık

vereceklerdir, Türkiye, Fransa ve Yunanistan'da fazlalık bulunacaktır. Yakacak odun bakımından durumu ele alırsak, AET ülkelerinin yakacak odun tüketimini terk etme yolunda olmalarına karşılık, Türkiye'de, yakacak odun tüketimi fazlalığı probleminin mevcut olduğunu görüyoruz. Yapacak odun dengesinin üretim fazlalığı vermesine rağmen, Türkiye'de toplam odun dengesinin açık çıkmasına sebep olan, fazla yakacak odun kullanılması hususu, ilerde odundan gayri maddelerin yakacak maddesi olarak ikame edilmesi gerçekleştirilmemiği takdirde, daha büyük güçlükler yaratabilecektir. Bu itibarla, yakacak odunun gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, kâğıt endüstrisinde, sun'i tahta imalinde ve diğer yerlerde kullanımmasına imkân vermek için, yakacak maddesi probleminin hallinde zaret vardır.

Reçineli tomruk; Almanya, İtalya, Hollanda, Yunanistan açık vereceklerdir. Türkiye'nin ise fazlalığı olacağının için ihracat yapabilir. Ancak, fiatlarda ilgili olan ve belirtmiş olduğumuz tedbirleri alarak, ihracat fiatlارının ucuzlatılması gerekmektedir. Bu gerçekleşirse, İtalya ve Yunanistan'a ihracat yapılabilir. Yalnız, reçineli tomruk için AET de gümrük alınmadığından, bu ürün için rakibimiz olan Avusturya karşısında ortak üye olmamızın bir avantajı yoktur.

Yapraklı tomruk; Fransa hariç diğer devletler açık verecekler, Türkiye'de ise fazlalık olacaktır. Bu duruma göre Türkiye'nin başta İtalya olmak üzere AET ülkelerine kayın ve meşe tomruk ihrac etmesi mümkünür. Ancak, kaliteye dikkat etmek gerekir. Özellikle kayın tomrukların kesimi anından başlamak üzere, kalitelerinin bozulmasına meydana vermeyecek tarzda üretilmeleri gerekmektedir. Bu kayın tomruklarının keresete ya da kaplama levhaları haline getirilmesi ve bundan sonra ihrac edilmesi tercih edilmelidir. Meşe ve ceviz tomruklar ise, iyi kalitede ve aranılan boyutlara malik olduğu takdirde her zaman alıcı bulabilirler.

Maden direği; Almanya ve İtalya açık vereceklerdir. Bu ülkelere ihracat yapabilmemiz için fiatlardan düşürülmesi gerekmektedir.

Kâğıt odunu; Fransa hariç diğer ülkeler açık vereceklerdir. Türkiye dengede görülmekte ise de, tüketimin süratle artması sebebile istikbalde üretim buna paralel olarak çoğaltılmazsa, ithalât yapmak mecburiyetinde kalınabilir.

Reçineli kereste; AET ülkeleri ve Yunanistan açık vereceklerdir. Türkiye'nin, büyük bir pazar durumunda olan bu ülkelere yalnız İtalya ya, bugünkü fiatları ile ihracat yapması mümkündür. Reçineli kereste için AET'de gümrük alınmadığından, diğer ihracatçılara karşı bir avan-

tajımız yoktur. Bu itibarla, fabrikaların daha rasyonel çalışarak fiyatlarını düşürmeleri, rakipler karşısında tutunabilmemiz için gereklidir.

Yapraklı kereste; Fransa hariç, büyük ölçüde ithalatçı olan AET ülkelerine, ihracat yapabilmemiz için, bu hususta en büyük rakiplerimiz olan Yugoslavya ve Avusturya'dan daha ucuz fiatlara kereste sevketmemiz gerekmektedir. Zira AET'de yapraklı keresteden gümrük alınmadığından, bu ihracatçı ülkelere karşı bir avantajımız bulunmadığı gibi, nakliyat mesafesi bakımından da dezavantajımız vardır.

Travers; Almanya, İtalya, Hollanda açık vereceklerse de, yapmış oldukları ithalâtları azdır. Türkiye'nin bu devletlere büyük ölçüde ihracat yapmasının mümkün olamayacağı anlaşılmaktadır.

Kaplama Levhaları; Değişik ağaç türlerine ve kalitelerine göre, AET ülkelerinde aranılmakta olduğundan, Türkiye'nin istenilen özelikte levha imal ettiği takdirde, bunları ihrac etmesi mümkün görülmüştür.

Kontrplâkta Bel-Lux, Hollanda, Yunanistan; Lif levhasında Almanya, Hollanda, Bel-Lux, Yunanistan; Yonga levhasında Almanya, Hollanda, Yunanistan açık vereceklerdir. Bu üç mamul madde için, İkinci Beş Yıllık Ormancılık Kalkınma Plânının ihracat yapması mümkün görülmekte ise de, yurt içi tüketim miktarlarının haddinden fazla küçük tutulması ile bu sonuca varıldığı, araştırmamızda tesbit edilmiştir. Bu itibarla, plânlanan üretimle, bu ihracatın gerçekleşmesine imkân bulunmamaktadır. Ihracat yapabilmemiz için üretimin plânlanandan daha fazla olarak artırılması gerekmektedir. Ihracat yapabilmemiz bugünkü üretim miktarları ve fiatlarımızla mümkün görülmemektedir.

Odun Hamuru; AET devletleri ve Yunanistan açık vereceklerdir, Türkiye'nin ise, dengeye ulaşmasına gayret edilmektedir. Ancak istikbalde, yükselsek kâğıt tüketimine paralel olarak, odun hamuru tüketiminin de artması halinde, bu talebin, adedi 4'e çıkarılacak olan kâğıt fabrikalarının kapasiteleri ile karşılaşamayacağı anlaşılmaktadır. Bu sebeple, bunlardan ayrı olarak, yeniden fabrikaların açılması gerekmektedir.

Tali ürünler gelince; bunlardan reçine ihracatı için planlanmış olan 4.000 tonluk ihracatı gerçekleştirmek üzere, üretimin, kalkınma plânının plânlanandan daha fazla artırılması gerekmektedir. Zira yurt içi tüketiminin süratle artması sebebile Birinci Beş Yıllık Ormancılık Kalkınma Plânının ön gördüğü ihracat yapılamamıştır. Bundan başka reçine üretim masraflarını düşürmek için, hektar başına alınan verimin artırılması gerekir. Ayrıca ve hepsinden mühimi, ihracatın kolofan ve terebantin hâlinde yapılması ve dünyada pek az uygulanan ham reçine halindeki ihra-

cata yer verilmemesi şarttır. Fransa hariç, diğer AET ülkeleri reçine ithalâtçısı oldukları için, bu şartlar yerine getirildiği takdirde ihracatımız için müsait durumdadırlar. Türkiye'nin dünyada söz sahibi olduğu palamut, palamut tırnağı ve palamut hülâsası ihracatı ise azalmaktadır. Zira ihracat fiatları, dahili fiatlardan düşüktür ve üreticinin geliri çok az olmaktadır, ayrıca sun'ı ikame maddeleri daha ucuzdurlar. Bu sebeple bu ürünlerin ikame maddeleri rekabeti sırasında tutunabilmesi için fiatların düşürülmesi ve yeni kullanma yerlerinin araştırılması gereklidir. Yapılacak ihracatın, palamut hülâsası şeklinde olması tercih edilmelidir AET ye mazî ihracatımıza gelince, bu ürün ümit verici bir durumdadır. Ancak üretim miktarlarının kesin olarak bilinmesi ile ihracatın ona göre plânlanması uygun olacaktır. Yarıdan fazlasını AET ülkelerine sattığımız sigla yağı ihracatımız ise, devlet tarafından yürütüldüğü takdirde uygun fiat bulunabilecek ve üretim fazlalığının tamamının ihracatı kabil olabileceğiktir. Bunlardan başka tali ürünlerimizden olan defne yaprağı, sumak yaprağı, erika kökü, çam fısığı, harnup, ardiç tohumu, salep, kitre, ihmamur çiçeği ve yenilebilir mantarın amenajman plânları ile üretimlerinin plânlanması ve ihracatlarının artırılması ile her birisi için ortaya koyduğumuz tedbirlerin alınması uygun olacaktır. İthal etmeye olduğumuz mantarın ise Türkiye'de yetiştirilmesine çalışılması faydalı olacaktır.

Bu itibarla, Türkiye'nin bu orman tali ürünleri ile, aslı orman ürünlerinden tomruk, direk, kereste, travers ve kaplama levhalarının, bugün için AET ülkelerinde değerlendirilmelerinin, fiatların ucuzlatılması şartı ile mümkün olduğu söylenebilir. Ancak, orman endüstrisinin kurularak, kontrplâk, lif ve yonga levhası ile kaplama levhaları şeklinde yapılacak olan, endüstri mamulleri halindeki ihracatın tercih edilmesi uygun olacaktır. Aynı şekilde tali ürünlerin de, nihai ürün haline getirildikten sonra ihracat edilmesine çalışılması, ülkenin kalkınmasını gerçekleştirmek üzere fayda sağlayacak özeliktedir.

R E S U M E

Titre I

**Traité de La Communauté Economique Européenne,
La place de la Turquie dans cette organisation,
Les Carecteristiques de la Commerce des Produits Forestiers.**

Après la Deuxième Guerre Mondiale, la Communauté Economique Européenne (CEE) avait été voulue créer par six pays, près de L'U.R.S.S. et les Etats-Unis. La première intiative était Benelux, crée par la Belgique, Le Pays-Bas et le Luxembourg, dans ce domaine. Mais, il manquait d'une grande superficie, de la population plus de 200.000.000 et d'une grande capacité économique. C'est pourquoi, L'Allemagne (R.F.), la France, L'Italie, le Pays-Bas, la Belgique et le Luxembourg se sont réunis à Rome en 1. janvier. 1957 pour qu'ils réalisent cette grande communauté. Et on a décidé à éliminer les barrières qui divisent L'Europe pour que des conditions de la vie du peuple des six pays, aient amélioré.

Cette communauté (CEE) possède 1 pour cent de la superficie des terres mondiales et 5 pour cent de population du monde. Mais malgré cela CEE peut réaliser 25 pour cent de la commerce mondiale. Quant aux produits industriels, CEE est en train de produire 38 pour cent de celui du monde. Et puis, CEE a 32 pour cent de la réserve d'or totale des tous pays de notre Globe Terrestre.

La Turquie exportant 35 pour cent de son exportation aux six pays de CEE, a voulu s'accepter, après que la Grèce avait été acceptée comme associé. Car, il n'était pas possible de rester en dehors de Marché Commun (CEE) pour la Turquie, après avoir été accueillie la Grèce. Accorde créant une association entre CEE et la Turquie contient 33 article, un protocole provisoire et un protocole financier. L'établissement progressif d'une union douanière et approchement finale sera prévue 3 phase:

- 1) une phase préparatoire

- 2) une phase transitoire

- 3) une phase définitive

La phase préparatoire sera durée 5 années. A présent la Turquie est en train de s'accepter comme ayant pu assumer les obligations qui lui obligeront au cours des phases transitoire et définitive.

La phase transitoire durera 12 ans, la phase définitive a été établiee sur l'union douanière, et renforcée par coordination des politiques économiques.

Quant à l'accord créant une association entre CEE et la Grèce, contient 77 articles et parle, en même temps, des produits forestiers au profit de ce pays.

Aujourd'hui, la forme d'utilisation des produits forestiers est en train de changer. Pâtes de bois, panneaux de particules, panneaux de fibres, bois contreplaquées sont pris ses places dans celles des sciages et des grumes. Pâtes de bois, bois à pâtes, sciages résineux, grumes feuillus ont pris première place en commerce des produits forestiers Mondiaux. Les pays principaux les plus connus du monde, comme exportateur et importateur des produits forestiers, sont les pays européennes, l'Amerique du Nord et l'U.R.S.S.

En 1960, le déficit du bois d'œuvre et bois d'industrie de l'Europe a été 21.000.000 m³ dont la moitié appartient à CEE. Il est prévu que ce déficit montera à 70.000.000 m³ en 1965. Car, le développement de l'économie européenne s'accompagne d'un accroissement de la demande de bois.

Titre II Les Caractéristiques des Forêts de CEE

Les six pays du Marché Commun se distinguent comme les plus grands importateurs du bois du Monde. Car, d'une part l'accroissement de la demande du bois dans ces pays, conditionnant quantitativement et qualitativement de niveau de la vie, est énorme, d'autre part, fonctionnement de la plantation n'est pas suffisante. Et «le Fonds Européen d'Orientation et de Garantie Agricole» qui avait été établie par CEE pour qu'il finance les travaux agricoles, ne dispose que 12.000.000 dollar pour la foresterie à condition que les forêts soient profitables aux terres agricoles. Or, total de ce crédit est 672.000.000 dollars. En cette raison, les pays sont obligés de financer à réaliser des travaux de la plantation, selon possibilités leur-même.

Le rapport des forêts dans la terre totale du pays est 28,6 pour cent en l'Allemagne; 21 pour cent en France; 18,9 pour cent en Italie; 7,2 pour cent au Pays-Bas; 19,7 pour cent en Belgique; 31,8 pour cent au Luxembourg. En revanche, les forêts du Marché Commun (CEE) sont divisées comme 16,5% forêts domaniales, 26,9% forêts collectives, 57,8% forêts privées. 35 Pour cent des forêts domaniales sont plus grandes de 500 ha.. Quant aux forêts privées ne sont que 0,1 pour cent plus grandes de 500 ha. Les quantités des forêts privées moins de 10 ha. sont 94,6 pour cent des forêts privées. Ce pour quoi, on se travaille à grouper les petites forêts privées pour qu'elle soient exploitées économiquement.

Les Quantités annuelles de bois enlevées selon la provenance en CEE sont comme suivant: 21% des forêts domaniales, 23% des forêts collectives, 56% des forêts privées. Quant aux quantités annuelles de bois enlevées par l'espèce de l'arbre sont: les forêts résineux 36% dont le matériel sur pied par hectare 115 m³, accroissement par hectare 3 m³; les forêts feuillus 64% dont le matériel sur pied par hectare 71 m³, accroissement par hectare 2,9 m³.

En Grèce dont forêts résineux 31%, les forêts feuillus 69%; le matériel sur pied par hectare est 86 m³ en ceux des résineux, 42 m³ en ceux des feuillus. Quant à l'accroissement par hectare ce n'est pas grand de 1,8 m³ en forêts résineux et 1,9 m³ en forêts feuillus. Au contraire de CEE; les forêts domaniales sont 64 pour cent des forêts totales, les forêts privées sont 16 pour cent et les forêts collectives sont 20 pour cent des forêts totales.

La Turquie se caractérise par ses forêts domaniales qui sont 99,8 pour cent forêts totales. Quoique on a été organisé les travaux plantations, il a difficulté de trouver la terrain vide à planter. Puis les terres agricoles avancent contre la forêt en Turquie.

Titre III

Production, Consommation et Commerce Exterieur Des Produits Forestiers.

En éliminant les bois de chauffage qui ne sont pas un matériel dans le commerce international, nous avons recherché la production, consommation et commerce extérieur de 1954 à 1963 des grumes résineux et feuillus, bois de mine, bois à pâtes, sciages résineux et feuillus, bois sous rail, des feuilles de placage, bois contre-plaqués; des panneaux de fibre, des panneaux de particules et pâtes de bois pour chaque pays.

Les productions ont été montrées par les équations calculées avec la méthode mathématique statistiques. On a également calculé la concordance des équations avec les productions réelles des années 1954-1963, en faisant les calculs regressions. D'autre part, on a fixé la convenance entre les projections des équations avec les productions réalisées de 1964 à 1966 et on a tiré les conclusions pour l'année 1970, chaque pays et pour chaque production:

Pour bois d'œuvre et d'industrie: CEE 8.500.000 m³ déficit; l'Allemagne (R.F.) 3.800.000 m³ déficits; l'Italie 3.471.000 m³ déficits; Bel-Lux 878.000 m³ déficits; le Pays-Bas 1.200.000 m³ déficits; la France 878.000 m³ surplus; la Grèce 100.000 m³ surplus; la Turquie 790.000 m³ surplus.

Pour le grume résineux: CEE 360.000 m³ déficit; l'Allemagne 600.000 m³ déficit; la France 1.000.000 m³ surplus; l'Italie 816.000 m³ déficit; Bel-Lux 70.000 m³ surplus; le Pays-Bas 18.000 m³ déficit; la Grèce 20.000 m³ déficit; la Turquie 500.000 surplus.

Pour le grume feuillu: CEE 4.000.000 m³ déficit; l'Allemagne 1.700.000 m³ déficit; la France équilibre; l'Italie 1.800.000 m³ déficit; le Bel-Lux 300.000 m³ déficit; le Pays-Bas 200.000 m³ déficit; la Grèce 5.000 m³ déficit; la Turquie 100.000 m³ surplus.

Pour le bois de mine: CEE Presque équilibre; l'Allemagne 450.000 m³ déficit; la France 200.000 m³ surplus; l'Italie 20.000 m³ déficit; le Bel-Lux 135.000 m³ surplus; le Pays-Bas 150.000 m³ surplus; la Grèce équilibre; la Turquie 221.000 m³ surplus.

Pour le bois à pâtes: CEE 3.600.000 m³ déficit; l'Allemagne 1.000.000 m³ déficit; la France équilibre; l'Italie 1.500.000 m³ déficit; le Bel-Lux 650.000 m³ déficit; le Pays-Bas 450.000 m³ déficit; la Grèce 70.000 m³ déficit; la Turquie équilibre.

Pour le sciage résineux: CEE 9.000.000 m³ déficit; l'Allemagne 3.000.000 m³ déficit; la France 1.000.000 m³ déficit; l'Italie 2.000.000 m³ déficit; le Bel-Lux 700.000 m³ déficit; le Pays-Bas 2.500.000 m³ déficit; la Grèce 400.000 m³ déficit; la Turquie 50.000 m³ surplus.

Pour le sciage feuillu: CEE 1.000.000 m³ déficit; l'Allemagne 200.000 m³ déficit; la France 127.000 m³ surplus; l'Italie 700.000 m³ déficit; le Bel-Lux 125.000 m³ déficit; le Pays-Bas 200.000 m³ déficit; la Grèce 200.000 m³ déficit; la Turquie 40.000 m³ surplus.

Pour le bois sous rail: CEE équilibre; l'Allemagne 30.000 m³ déficit; la France 200.000 m³ surplus; l'Italie 60.000 m³ déficit; le Bel-Lux équilibre; le Pays-Bas 50.000 m³ déficit; la Grèce équilibre; la Turquie 8.000 m³ surplus.

Pour les feuilles de placage; la France 40.000 m³ surplus; l'Italie équilibre; le Bel-Lux 5.000 m³ déficit; le Pays-Bas équilibre; la Grèce sans importance; la Turquie équilibre.

Pour le bois contre-plaqué: CEE 300.000 m³ surplus; l'Allemagne 150.000 m³ surplus; la France 80.000 m³ surplus; l'Italie 80.000 m³ surplus; Bel-Lux 8.000 déficit; le Pays-Bas 60.000 m³ déficit; la Gr ce 35.000 m³ déficit; la Turquie équilibre.

Pour le Panneau de fibre; CEE 100.000 ton déficit; l'Allemagne 50.000 ton déficit; la France 30.000 ton surplus; l'Italie 20.000 ton surplus; le Bel-Lux 4.000 ton déficit; le Pays-Bas 50.000 ton déficit; la Grèce 20.000 ton déficit; la Turquie équilibre.

Pour le panneau de particule: CEE 160.000 ton déficit; l'Allemagne 200.000 ton déficit; la France 30.000 ton surplus; l'Italie 50.000 ton surplus; Bel-Lux 200.000 ton surplus; le Pays-Bas 150.000 ton déficit; la Grèce 15.000 ton déficit; la Turquie équilibre.

Pour le pâte de bois: CEE 3.400.000 ton déficit; l'Allemagne 900.000 ton déficit; la France 650.000 ton déficit; l'Italie 1.200.000 ton déficit; Bel-Lux 250.000 ton déficit; le Pays-Bas 600.000 ton déficit; la Grèce 80.000 ton déficit; la Turquie équilibre.

Dans notre travail, nous avons enregistré que la Turquie peut exporter le résine, le v lani, la galle de chêne, la daphn , la corry re, le pistache de pin, le caroubies, le grain de genevi vre, le fleur de tilleul et huile de s gla CEE. Nous avons constaté également que la Turquie est oblig e    faire d'envantaire de ses produits secondaires pour pouvoir exporter.

Les prix du bois avait suivi une marche restant en sa parallèle des prix de gros, jusqu'  la première Geurre Mondiale. Mais après la Deuxième Geurre Mondiale les prix sont montés soudainement. Car, les villes détruites ´taien reconstruites. CEE ´tant les pays construits de nouveau, avait ´t  oblig e , en grande quantité, de produire les produits forestiers. D'autre part, il y manquit le bois ´ pâtes et pâtes de bois pour produire le papier que CEE consommait beaucoup. En cette raison, les tarifs douanières en commun des pays six n'étaient pas hauts. Dans cette recherche nous avons constaté que la Turquie peut exporter les grumes, les sciages, les bois sous rails, feuilles de placage ´ CEE, ´ condition que les prix de la Turquie soient moins hauts de celui des pays exportateurs divers. Nous avons remarqué les prix en Turquie et les prix international. Et puis, nous avons ´galement ´tudi  la possibilité d'exporter pour chaque pays et chaque produits.

LITERATUR

1. Akyıldız, Z. : 1966. Orman t rnleri y n nden yurt ci talep, üretim ve sanayi hedefleri. Teknik Haberler Bülteni, No: 20, s.2-60.
2. Akyıldız, Z. : 1963. Kay n hakkında rapor. Tablo-5, Ankara (bas lmam stır).
3. Akyıldız, Z. : 1966. Orman t rnleri üretim grafikleri. Ankara (bas lmam stır).
4. Aktan, R. : 1960. Müsterek Pazar kar s nd  Türkiye ziraati. s. 6-7. Ankara.
5. Aren, S. : 1967. İktisadi ilişkiler de ismeli. Milliyet, No: 7143, s.2.
6. Aren, S. : 1959. Müsterek Pazar, serbest ticaret b lg esi ve Türkiye. İktisat ve Maliye Mecmuası, No: 6, s. 256.
7. Ata , N. : 1966. Müsterek Pazar, Türkiye ve çalışma problemleri. Cumhuriyet, No: 15083, s. 2.
8. Aydın, M. : İhraç ürünlerinin işlenmesi ve di s pazarda talep, s. 2. (İhracat  Geliştirme Semineri. Izmir, 1967. rapor)
9. Barda, S. : 1960. Müsterek Pazar ve di s ticaretimiz. İktisat ve maliye mecmu s, No: 1, s. 28.
10. Barda, S. : 1964. M n kale ekonomisi. İstanbul.
11. Babcock, H. M. : 1968. Les for ts du Canada. Bulletin Soci t  Royal du Belgique. No: 10. Br uxelles.
12. Bayraktar glu, H. : 1961. Avrupa Müsterek Pazari ve ormancılı m z. I. Ü. Or. Fak. Dergisi, seri A, No: 2, s. 23.
13. Berkel, A.-Hu , S. : 1956. Kizil an dan me gereyi ve a ac n teknik vasiflar n koruyan metodlarla reçine istihsal ara t rmalar . I.Ü. Or. Fak. Dergisi, seri A, No: 2.
14. Berkel, A.-Saat o lu, F.-Acatay, G.-Hu , S. : 1964. Türkiye'de maz  mes c nden elde edilen maz  üzerine araştırmalar. s. 23. İstanbul.

15. Berkel, A. : 1955. Sığla ağacı odununun makroskopik özellikleri ve anatomik strütürü hakkında araştırmalar. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi. Seri. A. No: 1-2, s.1-2.
16. Berkel, A.-Bozkurt, Y.-Göker, Y. : 1968. Çeşitli meşe türlerimizin kaplama levhaları imali bakımından elverişliliği üzerine araştırmalar. s. 93-95 (basılmamıştır).
17. Berkel, A.-Hus, S. : 1952. Türkiye çam türlerinden sariçam ve fistıkçamı gövde odunu içerisindeki ham terabantin miktarı ve yayılışı h.k.da araştırmalar. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi Seri A, No: 2.
18. Bozkurt, Y. : 1967. Türkiye'de önemli bazı orman ürünlerinin standartizasyonu üzerine araştırmalar. İstanbul.
19. Bidou, H. : 1939. 900 lieus sur l'Amazon. Paris.
20. Bois, A. : l'entre de la Turquie en Marché Commun. Revue du Marché Commun, No: 66. 1964.
21. Bullard, B. : 1952. La Forêt du Nord-Est des Etats-Unies. Société Forestière Franche-Comté, No: 1, Lyon.
22. Bulutoğlu, K. : 1959. Devaluasyon ve fakir memleketlerin dış ticaret felsefesi. İktisat ve Maliye Mec. No: 4, s. 203.
23. Bulutoğlu, K. : 1960. Müsterek Pazar'a katılma işinin püf noktası. İktisat Fak. Dergisi No: 2, s. 52.
24. Chatelier, X. : 1959. La forêt française devant Marché Commun. Revue Forestière Française, No: 12, P. 830.
25. Chatelier, X. : 1967. Encore l'article de G. Probouille, reponse à M. Goutin. Rev. For. Fran. No: 11, P. 74.
26. Chatelier, X. : 1960. Le Marché Commun et politique Forestière Commun. Rev. For. Fran. No: 2, P. 115.
27. Chatelier, X. : 1961. Les Restrictions à l'exportation du bois dans les pays de la CEE. Rev. For. Fran. No: 3, P. 161.
28. Chatelier, X. : 1967. Le financement de Boisement par le F.E. O. G. A.. Rev. For. Fran. No: 11, P. 680.
29. Chatelier, X. : 1965. Les forêts du Marché Commun. Revue du Marché Commun. No: 85.
30. Ciliov, H. : 1964. Altinci yılında Ortak Pazarı bekleyen meşeler. Milliyet Gazetesi, No: 4938.
31. Ciliov, H. : 1967. Tarımsal ürünlerin ihracatını artırma çareleri (İhracatı geliştirme semineri, İzmir).

32. Ciliov, H. : 1967. İhracat ve sorunları. Milliyet Gazetesi No: 7057, s. 2.
33. Cullity, D. : 1966. La situation des materiel premiers des panneaux et des contreplaquéés dans nouveaux progrès techniques. (6 ème Congrès Mondial Forestier. Madrid)
34. Denian, J. F. (Çeviren R. Hanyal) : 1963. Müsterek Pazar. s. 62, İstanbul.
35. Dikmen, O. : 1963. Müsterek Pazar ve Türkiye. s. 2-4, İstanbul.
36. Disch Wolbagang, K. : 1967. Tarım ürünlerinin değerlerini artırma gayelerinin önemi. (İhracatı geliştirme semineri, İzmir)
37. Divitçioğlu, S. : 1963. Mikro iktisat ve fiat teorisi. İstanbul.
38. Ergin, F. : 1957-58. Hususi sanayi ve Müsterek Pazar. İ.Ü. İk. Fak. Dergisi, No: 1-4, s. 211.
39. Evcimen, B. S. : 1962. Türkiye sedir ormanlarının ekonomik önemi ve amenajman esasları. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi Seri A, No: 1, s. 34-53.
40. Evcimen, B. S.-Özdönmez, M. : 1969. Yapacak odun ticareti bakımından Türkiye'nin komşu ve diğer bazı ülkeler bakımından durumu. (basılmamıştır)
41. Fırat, F. : 1967. Orman İşletme Ekonomisi. İstanbul.
42. Fırat, F. : 1942. Fıstıkçamı ormanlarımızda meyve ve odun verimi hakkında araştırmalar ve bu ormanların amenajman esasları. s. 108, Ankara.
43. Fırat, F. : 1965. Türkiye'de orman ve erozyon problemleri. İ.Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri A, No: 1, s. 7-12.
44. Frio, F. : 1956. Ruin ou Prosperité du Gammage? Roqueford.
45. Gelgör, S. : 1965. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plâni ve orman ürünleri işletme sanayii özel ihtisas komisyonu raporu. Ankara.
- 45/B. Gezen, E. : 1968. Ussel düzeltme tahmin metodu. s. 2. (elektronik hesap sempozyumu, İ. Tek. Ü.), İstanbul.
46. Grandcourt, O. : 1966. Valeur, Prix et Statistiques. Rev. For. Fran. No: 4.

47. Grochocki, : 1966. Les Productions Forestières Secondaires en Pologne. Rev. For. Fran. No: 3.
48. Gülen, I. : 1967. l'Economie Forestière dersi notları. zasyon. s. 67-71, İstanbul.
49. Güillard, J. : 1967. l'Economie Forestière dersi notları. (basılmamıştır) Nancy.
50. Guinaudeau, J. : 1964. La forêt Landaise. Bordeaux.
51. Gürçür, M. : 1963. Beş yıllık ormancılık kalkınma planı ve 1963 yılı yatırım tahminleri. Teknik Haberler Bülteni, No: 5, s. 7.
52. Günden, O. : 1964. Avrupa'nın Dünya ticaretindeki yeri. İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası Dergisi. No: 7-8, s. 3.
53. Güney, Z. : 1963. Seka ve kağıt endüstrisi ile kağıt odunu hakkında bir inceleme. Tek. Hab. Bül. No: 15, s. 39-40
54. İlkmen, S. N. : 1963. Sosyal hasıla bakımından iş produktivitesi ve buna tesir eden amiller. s. 8, İstanbul.
55. İlkmen, S. N. : 1950. Ziraatin ormanla olan münasebeti ve bu münasebete göre alınması gereklili tedbirler. İ.Ü. Or. Fak. Dergisi, No: 1, s. 88.
56. İlkmen, S. N. : 1966. Maliye (roto baskısı). İstanbul.
57. İnal, S. : 1952. Türkiye ve Yunanistan'da palamut mezesi ve ekonomik yönü. İ.Ü. Or. Fak. Dergisi, No: 1.
58. İnal, S. : 1958. Türkiye'de tarih boyunca palamut mezesi ve sağladığı faydalar. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri A, No: 1, s. 32.
59. Huş, S. : 1954. Bitkisel tanenli maddeler. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri B, No: 2, s. 76-77.
60. Huş, S. : 1959. Kolofan ve terebantin yağından elde edilen yeni türevler ve bunların endüstride önemi. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri B, No: 1.
61. Kalıpsız, A. : 1966. Odun fiyatının teşekkülü, Orman Genel Müdürlüğü'nün fiat politikası ve problemleri. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri A, No: 1, s. 56-105.
62. Kalıpsız, A. : 1969. Orman ağaçlandırmalarının planlanması esasları. s. 104 (basılmamıştır).

63. Kayacık, H. : 1954. Türkiye çamları ve bunların coğrafi yayılışı üzerine araştırmalar. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri A, No: 1, s. 44.
64. Kayacık, H. : 1959. Hatay meşesi kabuklarından faydalananma imkânları. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri A, No: 1, s. 19.
65. Kılıçbay, A. : 1965. Ekonometri. İstanbul.
66. Kılıçbay, A. : 1965. İktisat teorisi. s. 29. İstanbul.
67. Kutluk, H. : 1964. Geçmişte ve istatistiklerde defne yaprağı, defne ve defnelikler. Tek. Hab. Bül. No: 11, s. 115.
68. Jahn, H. : 1967. Pazarlama ve İhracat için teşkilatlanma. (İhracatı geliştirme semineri, İzmir).
69. Jose, L.C.M. : 1966. Problèmes actuels de l'industrie du liège au Portugal, ses perspectives et développement (6 ème Cong. Mond. For. Madrid).
70. Jausen, U.W.L. : 1958. Conception et exécution des travaux dans les forêts privées en Hollande. Bulleion Société Royal du Belgique. No: 65, P. 458-460.
71. Lannes, M. : 1963. Le Commerce Exterieur de la France de 1718-1789. Paris.
72. Mantel, K. : 1960. Die Forest-Und Holzwirtschaft in der EWG und EFTA. Bonn.
73. Mazek-Fialla (Çev. A. Berkel) : 1957. Ekonomik bir faktör olarak reçine istihsalı. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri A, No: 2.
74. Metaxas, N.-Maksis : 1958. l'Economie Forestière du Grec. Bul. Soc. Roy. For. de Belgique, No: 65.
75. Mikolo, P. : 1968. Forêts et Foresterie en Finland. Bul. Soc. Roy. Bel. No: 3, P. 145-165.
76. Miraboglu, M. : 1956. Türkiye devlet orman işletmelerinin işletme iktisadi bakımından tetkiki. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri A, No: 2, s. 220-221.
77. Orhan, A.E. : 1966. Les Problèmes de l'industrialisation de la Turquie. Paris (Thèze de doctorat, non imprimé).
78. Okyar, O. : 1967. Himaye ve Ortak Pazar. Milliyet Gazetesi. No: 7141, s. 2.
79. Osara, N.K. : 1966. 6inci Dünya Ormancılık Kongresi açış töbüği. Madrid.

- 80. Osara-Rydbo-Vakomies** : 1968. Türkiye milli ormancılık ve orman sanayii ana hatlarını hazırlamakla görevli heyetin rapor taslağı. s. 7-8, Roma.
- 81. Özbek, O.** : 1964. Kayın kereste ihracatı hakkında rapor. s. 1-3, İzmir (basılmamıştır).
- 82. Özden, F.** : 1964. Maden direği problemi. Tek. Hab. Bülteni No: 14, s. 23.
- 83. Peignier, J.M.** : 1967. L'Industrie Papetrière. Revue du Marché Commun. No: 99.
- 84. Pejoski, B.** : Le Principal caractéristique de la production mondiale du résine et ses dérivés (6 ème Cong. Mond. For. Madrid 1966).
- 84/B. Prodan, M. (Çev. A. Kalpsız)** : 1964. Biometrie. s. 57-58. İstanbul.
- 85. Renault, M.** : 1962. l'Agriculture et le Marché Commun. Paris.
- 86. Roy, P.X.** : 1966. Jurisperudense des ventes sur pied, 1965, Rev. For. Fran. No: 6, P. 384.
- 87. Saatçioğlu, F.** : 1963. Türkiye'nin maden direği ihtiyacının karşılanması problemi. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi No: 2.
- 88. Selik, M.** : 1965. Belgrad ormanlarında yenilebilir mantarlar. İ. Ü. Or. Fak. Dergisi, Seri A, No: 2, s. 48.
- 89. Sirman, N.** : 1965. Türkiye'nin AET ile münasebetleri hakkında rapor. İstanbul Tic. San. Od. Dergisi, No: 11-12, s. 43.
- 90. Soner, N.** : 1960. Müsterek Pazar nedir? s. 1-4 İstanbul.
- 91. Stridsberg, E.-Algvere, K.V.** : 1967. Cost studies in European Forestry. P. 253. Stockholm.
- 92. Soysal, E.** : 1967. Sanayici gözü ile Ortak Pazar ve Sanayimiz. Milliyet Gazetesi No: 7144, s. 2.
- 93. Topçuoğlu, A.** : 1962. Sumak yaprağı istihsalı. Tek. Hab. Bül. No: 2, s. 14.
- 94. Topçuoğlu, A.** : 1964. Defne yaprağı, istihsalı, istihsal teknigi ve kıymetlendirilmesi. Tek. Hab. Bül. No: 11, s. 26.
- 95. Topçuoğlu, A.** : 1965. Ardıç kozalağının istihsal ve kıymetlendirilmesi hakkında genel bilgi. Tek. Hab. Bülteni, No: 14, s. 75-90.
- 96. Topçuoğlu, A.** : 1965. Erika kökü, istihsal ve kıymetlendirilmesi. Tek. Hab. Bül. No: 16, s. 44.

- 97. Tromp, H-Schamithusen, S.** : 1966. Le choix du meilleur méthode en les ventes du bois. (6 ème Cong. For. Mond. Madrid)
- 98. Uman, N-Ökten, V.** : 1965. Az gelişmiş ülkelerin iktisadi kalkınmasında dış yardım ve ihracatın rolü. A. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi yayınları, dergisi, No: 2, s. 321-322.
- 99. Üstünel, B.** : 1960. Milletlerarası iktisadi birleşmeler teorisi - Avrupa Müsterek Pazarı ve Türkiye. s. 9-10 Ankara.
- 100. Üstünel, B.** : 1967. İhraç ürünleri ile ilgili fiyat politikası. (İhracatı geliştirme semineri, İzmir)
- 101. Üstünel, B.** : 1965. Yatırım seviyesi ve dış yardımlar. Forum Dergisi, No: 25, s. 10.
- 102. Vaissiere, J.** : 1958. La Forêt et le Marché Commun. Paris (Non imprimé).
- 103. Vasiliev, P.V.** : 1958. La Forêt et le Marché Commun. Paris (Non imprimé).
- 104. Venet, J.** : 1965. Scieries. Nancy.
- 105. Venet, J.** : 1964. Placages et contreplaquées. Nancy.
- 106. Venet, J.** : 1966. Les buts technologiques de la sylviculture. Nancy.
- 107. Venet, J.** : 1964. Gemmagne et industries des produits tirés de gamme. Nancy.
- 108. Venet, J.** : 1963. Les bois de soutienement. Nancy.
- 109. Vignaus, M.F.M.** : 1965. La Forêt et le bois de 1954 à 1964 perspective de l'avenir. Bul. Soc. Roy. For. Bel. No: 6, P. 255.
- 110. Viney, R.** : 1966. Les Modes de vente en matière forestière. Bécançon.
- 111. Yalçın, A.** : 1967. Ortak Pazarın faydalari. Milliyet Gazetesi. No: 7142, s. 2.
- 112. Yovitek, D.-Yokuv, R-Surmitsch, S-Prokopljevitch, N.** : 1958. Les forêts et l'économie forestière de la Yougoslavie. Bul. Soc. Roy. Bel. No: 65. P. 673-700.
- F. A. O. İstatistikleri
Avrupa Ekonomik Topluluğu Ziraat İstatistikleri
Avrupa İktisadi İşbirliği İstatistikleri
İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası İstatistikleri
Orman Genel Müdürlüğü İstatistikleri
Ankara, İzmir, Muğla, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası raporları
Devlet Plânlama Teşkilâti Orman Mahsulleri Tali Komisyonu Raporları
Devlet İstatistik Enstitüsü İstatistikleri